

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-5244-34/18

**UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 28 maja 2018 r.

w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Radomiu I

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 160 § 1 pkt 1 i art. 420 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754), po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez wyborców gminy Ciepiałów od postanowienia Komisarza Wyborczego w Radomiu I z dnia 9 kwietnia 2018 r. (znak DRD-5244/5/2018), dotyczącego skargi wyborców na podział gminy Ciepiałów na okręgi wyborcze oraz ustalenie ich granic, numerów i liczby wybieranych radnych w każdym okręgu

postanawia

- 1) pozostawić odwołanie bez rozpoznania;
- 2) uchylić w trybie nadzoru postanowienie Komisarza Wyborczego w Radomiu I z dnia 9 kwietnia 2018 r. (znak DRD-5244/5/2018) i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia;
- 3) zobowiązać w trybie nadzoru Komisarza Wyborczego w Radomiu I do podjęcia działań określonych w art. 17 § 2 w związku z § 1 Kodeksu wyborczego, ze względu na naruszenie przez Radę Gminy Ciepiałów prawa przy dokonywaniu podziału na okręgi wyborcze, tj. stwierdzenia w formie postanowienia, że podział na okręgi wyborcze jest niezgodny z prawem i wezwania Rady Gminy Ciepiałów do wykonania zadania w sposób zgodny z prawem we wskazanym zakresie i wyznaczonym terminie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. poz. 130) rady gmin zobowiązane były do dokonania podziału gmin na okręgi wyborcze w wyborach do rady gminy, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Rada Gminy w Ciepielowie uchwałą Nr XXXIX/219/2018 z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Ciepiałów na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby wybieranych radnych w każdym okręgu dokonała podziału gminy na okręgi wyborcze.

Na ustalenia Rady Gminy skargę wnieśli wyborcy gminy Ciepiałów.

Po rozpatrzeniu skargi Komisarz Wyborczy w Radomiu I, postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2018 r. (znak DRD-5244/5/2018), oddalił skargę.

W dniu 18 kwietnia 2018 r. wpłynęło do Państwowej Komisji Wyborczej odwołanie od postanowienia Komisarza Wyborczego w Radomiu I z dnia 9 kwietnia 2018 r. (znak DRD-5244/5/2018).

W odwołaniu:

- 1) wniesiono o uchylenie uchwały Rady Gminy w Ciepiałowie Nr XXXIX/219/2018 z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Ciepiałów na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby wybieranych radnych w każdym okręgu;
- 2) wskazano, że zdaniem skarżących:
 - a) dokonany podział sołectwa Wielgie „w całości zaprzecza zasadzie spójności terytorialnej, geograficznej, topograficznej itp”;
 - b) w okręgach wyborczych nr 12 i 13 doszło do podzielenia („szatkowania”) sołectwa Wielgie na części w ramach utworzonych dwóch okręgów wyborczych, tj. okręg nr 12 składa się z czterech, a okręg 13 z trzech części tego sołectwa, które nie tworzą „spójnej, jednolitej ciągłości”;
 - c) dotychczasowy podział zachowywał zasady spójności poza jedną częścią sołectwa Wielgie, tzw. „Polizną” przypisaną do okręgu wyborczego nr 13.

- d) dokonany podział w zakresie sołectwa Wielgie jest „bardzo nieczytelny, niezrozumiały i niespójny, a przede wszystkim skrajnie niesprawiedliwy i nieuczciwy (...)”.

Zgodnie z art. 420 § 2 Kodeksu wyborczego odwołanie od postanowienia komisarza wyborczego wnosi się do Państwowej Komisji Wyborczej w terminie 5 dni od daty jego doręczenia. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że z pocztowego potwierdzenia odbioru wynika, iż postanowienie Komisarza Wyborczego w Radomiu I z dnia 9 kwietnia 2018 r. (znak DRD-5244/5/2018) zostało doręczone skarżącym w dniu 12 kwietnia 2018 r. Zatem termin na wniesienie odwołania upłynął w dniu 17 kwietnia 2018 r. Zgodnie bowiem z art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego za dzień złożenia odwołania należy rozumieć dzień złożenia odwołania właściwemu organowi wyborczemu.

Jak wskazano wyżej odwołanie wpłynęło do Komisji w dniu 18 kwietnia 2018 r., a więc po upływie ustawowego terminu.

W związku z tym Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła, jak w pkt 1 sentencji uchwały.

Jednakże Państwowa Komisja Wyborcza, działając w trybie nadzoru, dokonała analizy zaskarżonego postanowienia Komisarza Wyborczego w Radomiu I oraz podziału gminy Ciepiałów na okręgi wyborcze i stwierdziła, co następuje.

Gminy realizując zobowiązanie, o którym mowa w art. 12 ust. 1 o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, dokonywały podziału na podstawie przepisów Kodeksu wyborczego (art. 417-419), a więc również przy uwzględnieniu art. 419 § 1 Kodeksu wyborczego, w którym wyrażona została zasada stałości okręgów wyborczych. Zgodnie z tą zasadą zmiany w podziale gminy na okręgi wyborcze mogą nastąpić wyłącznie w przypadkach ściśle wskazanych w Kodeksie wyborczym, tj. w art. 421 § 1. Odstępstwa od zasady określonej w art. 419 § 1 Kodeksu wyborczego nie mogą być interpretowane rozszerzająco, nawet w przypadku dokonywania podziału na okręgi wyborcze w związku z powołanym wyżej art. 12 ust. 1. Uzasadnia to między innymi fakt, że ustawodawca nie zobowiązał rad powiatów oraz sejmików województw do zmian w istniejącym podziale na okręgi wyborcze, gdyż, odmiennie niż w przypadku gmin, nie zmieniły się zasady dotyczące okręgów wyborczych (w tym liczby radnych wybieranych w tych okręgach), w których zostaną przeprowadzone wybory samorządowe. Dlatego też w przypadku,

gdy obowiązujący podział na okręgi wyborcze gminy jest zgodny z przepisami Kodeksu wyborczego, rada gminy nie może zmienić istniejącego podziału, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w powołanym wyżej art. 421 Kodeksu wyborczego. W takiej sytuacji rada gminy podejmuje nową uchwałę w sprawie podziału gminy na okręgi wyborcze, lecz określając takie same granice okręgów wyborczych jak obowiązujące dotychczas.

W przypadku natomiast, gdy dotychczasowy podział jest niezgodny z prawem, jego zmiany powinny zostać dokonane jedynie w niezbędnym zakresie, który pozwoli na jego dostosowanie do przepisów Kodeksu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że dokonanie zmian w dotychczas obowiązującym podziale na okręgi wyborcze gminy Ciepiałów było konieczne gdyż:

- 1) okręg wyborczy nr 3 składał się z sołectwa Gardzienice Stare i części sołectwa Ciepiałów;
- 2) okręgi wyborcze nr 12 i 13:
 - a) składały się z części sołectwa Borowiec i części sołectwa Wielgie;
 - b) nie były spójne terytorialnie.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że zgodnie z art. 417 § 2 Kodeksu wyborczego w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy. Jednostki pomocnicze gminy łączy się w celu utworzenia okręgu lub dzieli się na dwa lub więcej okręgów wyborczych, jeżeli wynika to z konieczności zachowania jednolitej normy przedstawicielstwa. Również w wytycznych i wyjaśnieniach dotyczących podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze, stanowiących załącznik do uchwały z dnia 5 lutego 2018 r. (M.P. poz. 204) Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że przy dokonywaniu podziału należy przestrzegać zasady, iż w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy (sołectwo), a w miastach przy tworzeniu okręgów wyborczych uwzględnia się utworzone jednostki pomocnicze (pkt 7). Na kwestię tę zwrócił także uwagę Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 11 października 2017 r. sygn. akt. II OSK 2074/17 podkreślił, że „przepisy Kodeksu wyborczego określają szczególną ochronę dla jednostki pomocniczej gminy przy dokonywaniu podziału na okręgi wyborcze”, przypominając przy tym, że ustawodawca jednoznacznie wskazał, iż „w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy”.

Dodatkowo jednostki pomocnicze gminy (sołectwa) łączy się w celu utworzenia okręgu lub dzieli się na dwa lub więcej okręgów wyborczych, jeżeli wynika to z konieczności zachowania jednolitej normy przedstawicielstwa oraz jeżeli w gminie do 20 000 mieszkańców liczba radnych wybieranych w danej jednostce pomocniczej byłaby inna niż 1. Z powołanych wyżej przepisów Kodeksu wyborczego oraz z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego, a także z pkt 8 powołanych wytycznych i wyjaśnień wynika zatem, że nie można tworzyć okręgów wyborczych składających się z jednostki pomocniczej gminy i części innej jednostki pomocniczej gminy (tym bardziej z części jednej jednostki części innej jednostki) oraz niegraniczących ze sobą jednostek pomocniczych. Jedynie w przypadku, gdy układ przestrzenny gminy, w powiązaniu z liczbą mieszkańców poszczególnych jednostek pomocniczych i miast leżących na obszarze gminy, jest tego rodzaju, że spełnienie tego warunku wiązałoby się z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących podziału na okręgi wyborcze, wówczas dopuszczalne jest odstępianie od tych zasad.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że układ przestrzenny gminy Ciepiałów w powiązaniu z liczbą mieszkańców poszczególnych sołectw pozwala na dokonanie takiego podziału na okręgi wyborcze, który nie będzie prowadził do łączenia części sołectwa z innym sołectwem albo części sołectwa z częścią innego sołectwa. Rada Gminy w Ciepiałowie słusznie zatem dokonała korekt okręgów w zakresie sołectw Gardzienice Stare i Borowiec, które wcześniej połączone były z częściami odpowiednio sołectw Ciepiałów i Wielgie (w tym przypadku dwa okręgi wyborcze utworzone były z części sołectwa Borowiec i części sołectwa Wielgie). Jednocześnie Rada Gminy Ciepiałów nie doprowadziła do stanu zgodnego z prawem okręgów wyborczych nr 12 i 13 utworzonych na obszarze sołectwa Wielgie w zakresie ich spójności terytorialnej, a wręcz w jeszcze większym zakresie spójność tę naruszyła.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza w związku z tym, że Rada Gminy Ciepiałów dokonując podziału uchwałą Nr XXXIX/219/2018 z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Ciepiałów na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby wybieranych radnych w każdym okręgu nieprawidłowo podzieliła sołectwo Wielgie na dwa okręgi wyborcze. Tego rodzaju działanie jest niezgodne z zasadami tworzenia okręgów wyborczych.

Okręgi wyborcze muszą być bowiem spójne terytorialnie. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że nie ma żadnych przeciwwskazań, aby sołectwo Wielgie o normie przedstawicielstwa 1,615 zostało podzielone na dwie spójne obszarowo części.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza zatem, że Komisarz Wyborczy w Radomiu I nieprawidłowo rozstrzygnął postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2018 r. (znak DRD-5244/5/2018) skargę dotyczącą podziału gminy Ciepiałów na okręgi wyborcze w zakresie braku spójności okręgów wyborczych utworzonych na obszarze sołectwa Wielgie.

Z uwagi na powyższe Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła, jak w pkt 2 i 3 sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 3 dni od daty jej podania do publicznej wiadomości (opublikowania jej na stronie internetowej Komisji).

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Wojciech Hermeliński

Otrzymują:

- 1.
2. Komisarz Wyborczy w Radomiu I
3. a/a